

6.6.2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain ja jätelain 118 §:n muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja toteaa lyhyesti seuraavaa:

EK lausuu hallituksen esitykseen vain vedyn tuotantoa koskevin osin. Esityksellä täytäntöön pantaisiin teollisuuspäästödirektiivin muutokset koskien vedyn tuotantoa sekä jätteen kaasutusta ja pyrolyysiä. Veden elektrolyysillä tuotetun vedyn luvanvaraisuus poistuisi vetyä korkeintaan 50 tonnia vuorokaudessa tuottavilta laitoksilta. Lisäksi muutettaisiin ympäristönsuojelulain säännöksiä siitä, millä kriteereillä jätteen kasutukseen ja pyrolyysiin ei sovelleta jätteenpolttolainsäädäntöä.

Veden elektrolyysillä tapahtuva vedyn tuotanto on sähkövirran avulla aikaan saatu kemiallinen reaktio, jossa vesi hajotetaan hapeksi ja vedyksi. Vetyä valmistetaan nykyään Suomessa veden elektrolyysillä vain pieniä määriä teollisuuden tarpeisiin. Vetyä tuotetaan Suomessa yhteensä noin 140 000–150 000 tonnia vuodessa, josta noin 99 prosenttia on valmistettu maakaasusta. Veden elektrolyysillä tapahtuvan vedyn tuotannon ja vedyn kulutuksen odotetaan kasvavan tulevaisuudessa merkittävästi. Vuoden 2024 alussa Suomessa oli yli 20 veden elektrolyysiin perustuvaa vedyntuotantohanketta suunnittelun eri vaiheissa. Teollisuuspäästödirektiivin liitteessä I on säädetty niistä toiminnoista, jotka edellyttävät ympäristölupaa. Direktiivin liite I on kansallisesti toimeenpantu ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukolla 1. Vedyn tuotanto edellyttää ympäristölupaa ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdan 4 alakohdan a perusteella (kemianteollisuus, epäorgaanisten kemikaalien valmistus).

Vedyn tuotannon toimivaltainen ympäristölupaviranomainen on ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 1 §:n 1 momentin mukaan valtion ympäristölupaviranomainen.

Teollisuuspäästödirektiivissä vedyn tuotannon ympäristöluvanvaraisuus on muuttunut direktiivin muutoksen myötä. Vedyn valmistus on aikaisemmin ollut luvanvaraista direktiivin liitteen I epäorgaanisten kemian

Vihreä kasvu
Minna Ojanperä

6.6.2024

tuotteiden valmistusta koskevan kohdan 4.2 alakohdan a nojalla. Direktiivin muutoksella veden elektrolyysillä tapahtuvalta vedyn tuotannolta on poistettu lupavelvollisuus, jos vedyntuotantokapasiteetti on korkeintaan 50 tonnia vuorokaudessa. Muutos on tehty rajaamalla direktiivin liitteen I kohdan 4.2 alakohdasta a pois vedyn tuotanto veden elektrolyysillä ja lisäämällä direktiivin liitteeseen I uusi kohta 6.6 vedyn tuotannosta veden elektrolyysillä, kun vedyn tuotantokapasiteetti on korkeintaan 50 tonnia vuorokaudessa.

Muu kuin veden elektrolyysillä tapahtuva vedyn tuotanto sekä vedyn tuotanto veden elektrolyysillä, jos tuotanto ylittää 50 tonnia vuorokaudessa, säilyvät teollisuuspäästädirektiivin mukaisesti edelleen ympäristöluvanvaraisena.

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukkoa 1 on tarpeen muuttaa teollisuuspäästädirektiivin liitteeseen I tehtyjen vedyn valmistusta koskevien muutosten toimeenpanemiseksi siten, että ympäristöluvanvaraisuudesta rajataan pois vedyn tuotanto veden elektrolyysillä, kun vedyn tuotantokapasiteetti on korkeintaan 50 tonnia vuorokaudessa.

EK tukee hallituksen esitystä.

Vedyn tuotannon ja vedyn kulutuksen odotetaan kasvavan tulevaisuudessa merkittävästi Suomessa. Esimerkiksi teknologiateollisuudessa vetytalous mahdollistaa erityisesti teräkseen ja logistiikkaan liittyvien päästöjen vähentämisen.

Vuoden 2024 alussa Suomessa oli yli 20 veden elektrolyysiin perustuvaa vedyntuotantohanketta suunnittelun eri vaiheissa. EK:n vihreän siirtymän dataikkunassa vetyinvestoinnit ovat kolmanneksi suurin investointihankemuoto maa- ja merituulivoiman jälkeen. Suunniteltujen vetyhankkeiden yhteenlaskettu taloudellinen arvo on kesäkuussa 2024 yli 14 miljardia euroa.

Veden elektrolyysillä tapahtuvan vedyn tuotannon ympäristövaikutukset ovat lähtökohtaisesti vähäisiä. Lainmuutos nopeuttaisi vetyä korkeintaan 50 tonnia vuorokaudessa tuottavien vesielektrolyysilaitosten rakentamista ja siten osaltaan nopeuttaisi vihreän siirtymän edistämistä. Hallitus tavoittelee ohjelmassaan 10 %:n osuutta EU:n puhtaan vedyn tuotannosta ja käytöstä. Ehdotettu lainmuutos tukisi osaltaan tämän tavoitteen saavuttamista keventämällä lupavaatimuksia mainitun alarajan alapuolelle jääville vedyn elektrolyysilaitoksille. EK katsoo, että lupavelvollisuuden keventämistoimia tulee toteuttaa nyt esitettyä laajemmin erityisesti vihreän siirtymän hankkeille, joiden negatiiviset ympäristövaikutukset ovat lähtökohtaisesti vähäiset.

Vihreä kasvu
Minna Ojanperä

6.6.2024

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Ulla Heinonen
Johtaja